

2021-05-12
M2020/01159

Miljödepartementet

Föreningen Skydda Skogen
c/o David van der Spoel
david.vanderspoel@skyddaskogen.se

Länsstyrelsen i Stockholms län

Överklagande av Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut om undantag från föreskrifter i 168 naturreservat i Stockholms län

Regeringens beslut

Regeringen ändrar Länsstyrelsens i Stockholms läns beslut den 16 juni 2020 i ärende 511-20118-2020 endast på så sätt att beslutet tidsbegränsas till att gälla längst t.o.m. den 12 maj 2026.

Länsstyrelsen ska kungöra regeringens beslut på samma sätt som det överklagade beslutet kungjordes.

Ärendet

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade den 16 juni 2020 i ärende 511-20118-2020 om undantag från föreskrifterna i 168 naturreservat i Stockholms län. Beslutet finns i *bilagan*. Undantagen ger förvaltaren möjlighet att vidta sådana åtgärder som annars inte är tillåtna enligt föreskrifterna i syfte att begränsa spridning av granbarkborre och skador orsakade av granbarkborren m.fl. skadeinsekter för att skydda utpekade värden i reservaten.

Föreningen Skydda Skogen har överklagat beslutet. Föreningen yrkar att beslutet ska upphävas och anför i huvudsak följande.

Det är inte motiverat att vidta åtgärder för bekämpning av granbarkborre inom reservat då orsakerna till den generella spridningen av granbarkborre finns utanför reservaten. Åtgärderna som länsstyrelsen vill tillåta är inte effektiva och de kan medföra infångning av andra insekter.

Granbarkborren är en art som hör hemma i den svenska faunan. Den ökade förekomsten av granbarkborrar beror på många samverkande faktorer, bl.a. ett förändrat klimat och att skogsbruk bedrivs med monokulturer av gran. Bristen på död ved gör att granbarkborrens naturliga fiender bara finns i begränsat antal. Granbarkborren har en mycket positiv inverkan på den biologiska mångfalden och den är en nyckelart för många i dag sällsynta arter som tretåig hackspett. Det saknas belägg för att granbarkborre skulle kunna skada ekosystemet i naturliga skogar. Sannolikt är förekomsten av granbarkborre i reservat betydligt mindre än i kringliggande granplanteringar. Enligt Sveriges lantbruksuniversitet och Skogforsk påverkar inte angrepp av granbarkborre i skyddade områden barkborreutbrott i stort. Insektsfällor är inte effektiva mot spridning samtidigt som fällorna inte är selektiva för granbarkborre. I och med att många insekter minskar i antal ska inte gift få spridas i skogarna, allra minst i reservat. Endast riskträd, dvs. de träd som riskerar att inom kort falla omkull och orsaka skada på människor eller fastigheter ska få fällas, men ej forslas bort.

Sammantaget finns inga argument för att bekämpa granbarkborren i naturreservat utan andra mer omfattande åtgärder behöver vidtas. Klimatförändringarna är svåra att stoppa på kort sikt men både regeringen och länsstyrelserna har ett stort ansvar. Skogsbrukets granplantager (och likaså tallplantagerna i norra Sverige) behöver ersättas med blandskog där marken tillåter det och åtgärder för att återställa den biologiska mångfalden i skogarna genomföras genom skogsrestaurering.

Skälen för regeringens beslut

Orsakerna till spridningen av granbarkborre utanför naturreservaten kan vara flera men det är inte en del i regeringens prövning. I detta ärende prövar regeringen enbart om de åtgärder som undantas från förbud i befintliga reservatsföreskrifter behövs för att – förutom att kunna åtgärda s.k. riskträd – inom ett reservat förhindra omfattande skador som medför risk för att prioriterade bevarandevärden hotas och därmed och skulle motverka syftet med reservatet.

Föreskrifter för reservat får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken upphävas om det finns synnerliga skäl och om intrånget i naturvärdet kompenseras i skäligen utsträckning inom naturreservatet eller i något annat område. Nya föreskrifter ska beslutas om det behövs för att uppnå syftet med reservatet. Länsstyrelsens beslut om undantag kan i fråga om undantagens effekter

jämställas med ett sådant upphävande av skyddsföreskrifter som kräver synnerliga skäl.

Undantagen ger förvaltaren möjlighet att åtgärda riskträd och vidta åtgärder som syftar till att upprätthålla de bevarandevärden som naturreservatet är avsett att skydda. Regeringen delar länsstyrelsens bedömning. Spridning av granbarkborre inom de aktuella naturreservaten kan komma att ske i sådan utsträckning att det riskerar att leda till skador som kan motverka syftet med skyddet. Det finns synnerliga skäl för sådana föreskrifter om undantag som länsstyrelsen beslutat. Kunskapsläget och behovet kan dock komma att kompletteras över tid. I nuläget bör därför de införda undantagen inte permanentas.

De förändringar i reservatsföreskrifterna som länsstyrelsen beslutat bör begränsas i tid och endast gälla i fem år.

Kompensation är inte nödvändig i detta fall, då åtgärdernas syfte är att värna de naturvärden som respektive naturreservat syftar till att bevara och utveckla.

På regeringens vägnar

Per Bolund

Emma Sjöberg

Kopia till

Naturvårdsverket

Enheten för landskap och naturskydd

Enligt sändlista

Beslut om undantag från föreskrifterna för åtgärder mot riskträd och åtgärder i syfte att begränsa skador orsakade av angrepp från granbarkborre och andra arter som kan hota prioriterade bevarandevärden i 168 naturreservat i Stockholms län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att införa följande undantag från föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken eller motsvarande lagrum i de naturreservat som framgår av bilaga 1.

Förvaltaren för naturreservatet eller den förvaltaren utser får, trots naturreservatets föreskrifter, utföra följande åtgärder:

- a) fälla eller kapa träd som utgör risk för skada på människor eller egendom, åtgärdade träd lämnas inom naturreservatet,
- b) åtgärder i syfte att undvika eller begränsa storskaliga angrepp av granbarkborre eller annan art som kan hota prioriterade bevarandevärden genom barkning, rotkapning av vindfällda träd samt utplacering av fällor eller fångstvirke. Eventuellt fångstvirke får föras ut ur reservatet,
- c) fällning av gran som angripits av granbarkborre eller av annan art som utgör ett hot mot områdets kontinuitetsberoende naturvärden. Oskadliggörande av fällda träd som yngelplats för granbarkborre eller annan art. Träden lämnas inom naturreservatet.

Upplysning

Förvaltaren behöver medgivande från respektive fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt till marken innan eventuella åtgärder i respektive naturreservat genomförs.

För de naturreservat som helt eller delvis ingår i Natura 2000-nätverket krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området.

BESLUT**Datum**
2020-06-16**Beteckning**
511-20118-2020**Skälen för Länsstyrelsens beslut*****Bakgrund***

Efter stormen Alfrida i januari 2019 och utvecklingen av angrepp av granbarkborre i södra Sverige och i länet har Länsstyrelsen sett ett behov av att i förvaltningen av naturreservat kunna utföra vissa begränsade åtgärder i syfte att säkerställa naturreservatens bevarandevärden. Bland annat åtgärder för att kunna fälla eller kapa riskträd som riskerar skada människa eller egendom och åtgärder för att minska risken för omfattande angrepp av i första hand granbarkborre som kan påverka reservatens värden negativt. Flertalet naturreservat har i föreskrifterna regleringar som inte möjliggör ens begränsade åtgärder mot riskträd eller granbarkborre. Stora utbrott av granbarkborre kan innebära risk för att syftet med skyddet inte kan nås. Behovet av undantag för sådana åtgärder har således framkommit i efterhand då de aktualiserats efter stormen Alfrida och utbredningen av granbarkborreangrepp i södra Sverige under de senaste åren.

Samråd

Länsstyrelsen har i ärendet samrått med Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket. Det ursprungliga förslaget till beslut om undantag omfattade även undantag mot invasiva främmande arter. Skogsstyrelsen har ej några synpunkter på Länsstyrelsens förslag till beslut. Naturvårdsverket menar att det vore att föredra om länsstyrelsen tar separata beslut avseende granbarkborreangrepp, invasiva främmande arter respektive riskträd. Naturvårdsverket anger vidare att situationen vad gäller angrepp av granbarkborre är allvarlig och att verket har förståelse för att länsstyrelsen därför i detta läge behöver agera snabbt. Naturvårdsverket kan dock inte bedöma lämpligheten av ett så omfattande beslut som länsstyrelsen föreslår eftersom det skulle kräva jämförelser med samtliga gällande beslut. Istället belyser Naturvårdsverket i sitt yttrande som vägledning till Länsstyrelsen de konsekvenser beslutsförslaget kan ha utifrån gällande lagstiftning och aktuell vägledning om hantering av granbarkborrar i skyddade områden. Verket anger bl.a. följande. Det optimala arbetssättet är att efter en analys av skäl och syfte i samtliga berörda naturreservat besluta om införande av nya föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken där de behövs för att tillgodose syftet. I akuta situationer kan dock samlingsbeslut om införande av undantag vara en väg att gå, och att söka dispens ett tredje alternativ. Naturvårdsverket bedömer att en förutsättning för att ta ett samlat beslut som rör flera naturreservatsbeslut är att länsstyrelsen i prövningen redogör för vilka överväganden länsstyrelsen har gjort i varje reservat. Vidare anger Naturvårdsverket att en nackdel med ett beslut om undantag är att det gäller för all framtid om det inte ändras, och behovet av levande gran respektive död ved kan variera över tid i ett enskilt reservat. Dock finns en möjlighet att tidsbegränsa undantag från föreskrifter, i detta fall exempelvis på fem år. Det kan vara en betydligt enklare lösning än att eventuellt vid ett senare tillfälle besluta om att avskaffa undantaget om det skulle visa sig behövas.

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län är positiva till ett undantag som tydliggör att riskträd kan åtgärdas då de förvaltar många naturreservat som är välbesökta. De

BESLUT**Datum**
2020-06-16**Beteckning**
511-20118-2020

anger vidare att de dock inte har ekonomiska möjligheter att genomföra aktiv bekämpning enligt de olika förslag som anges utan kommer att fälla riskträd efter hand som de dör och lämna kvar träden obearbetade om det inte kan tillsättas ekonomiska resurser utifrån.

Järfälla kommun föreslår att Molnsätra naturreservat ska läggas till och omfattas av länsstyrelsens beslut om undantag då det där förekommer den invasiva arten gul skunkkalla.

Länsstyrelsens bedömning

Efter genomfört samråd väljer Länsstyrelsen att dela upp besluten och i första hand gå vidare med ett beslut om undantag för att kunna åtgärda riskträd samt undantag för att kunna bekämpa angrepp av granbarkborre eller annan art som kan hota prioriterade bevarandevärden vilket Länsstyrelsen ser som mest prioriterat.

Länsstyrelsen delar även Naturvårdsverkets uppfattning om att det hade varit lämpligare att besluta om nya föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken, i kombination med ett undantag. Därmed skulle markägaren också förpliktigas tåla föreslagna åtgärder. Länsstyrelsen väljer dock att i den akuta situation som råder i dagsläget införa ett undantag från föreskrifterna för de aktuella reservaten för att reservatsförvaltaren ska kunna genomföra åtgärder mot riskträd samt åtgärder i syfte att undvika eller begränsa storskaliga angrepp av granbarkborre vilket är angeläget. Detta för att kunna uppnå syftet med skyddet där kontinuitetsberoende naturvärden kan hotas genom storskaliga angrepp av granbarkborre. Detta kan behövas inte minst när stor risk för ökad populationstillväxt råder. Innan åtgärder utförs bör samråd ske med Skogsstyrelsen om så bedöms nödvändigt, för ett ställningstagande till åtgärdernas förutsättningar för att ge ett positivt resultat. Den prövning som Naturvårdsverket efterlyser inför detta beslut om undantag kommer att behöva göras inför ställningstagande av eventuella åtgärder vid respektive enskilt tillfälle, aktuell hotbild och förenlighet med syftet. Länsstyrelsens nu aktuella beslut om undantag innebär att förvaltaren har möjlighet att vidta åtgärder för att undvika negativ påverkan på syftet med skyddet, om hotet uppstår. Undantaget innebär ingen skyldighet att vidta åtgärder eller möjlighet att vidta åtgärder som inte har stöd i syftet med skyddet.

Länsstyrelsen har gjort bedömningen att det saknas tillräckliga skäl för att tidsbegränsa undantagen. Beslut om undantag kan ändras. Då undantagen endast innebär en möjlighet att vidta åtgärder och att undantagen endast gäller förvaltaren, som ansvarar för skötseln av det berörda naturreservatets långsiktiga vård, bedömer Länsstyrelsen att det saknas anledning att tidsbegränsa undantagen.

Efter samråd väljer Länsstyrelsen att inte ta med undantag för att kunna bekämpa invasiva främmande arter i detta beslut. Det innebär att Länsstyrelsen väljer att inte komplettera listan med Molnsätra naturreservat i enlighet med Järfälla kommuns förslag. Av reservatsbeslutet för Molnsätra framgår bland annat att det

BESLUT**Datum**
2020-06-16**Beteckning**
511-20118-2020

råder tillståndsplikt för att avverka träd. Det finns således möjlighet att efter tillstånd avverka träd utöver vad som anges i skötselplanen om så erfordras.

Aktuella åtgärder**Riskträd**

Riskträd kan orsaka skada på människa eller egendom. För att riskträd i naturreservaten utmed vägar, markerade stigar, leder och intill byggnader och anläggningar, ska kunna fällas och kapas, finner Länsstyrelsen att det finns skäl att införa ett undantag för att kunna åtgärda sådana träd. De träd som fälls eller kapas ska som huvudregel lämnas kvar på plats i naturreservatet för att mulna ned. Vid behov oskadliggörs åtgärdade träd som yngelplats för granbarkborre eller art som kan hota prioriterade bevarandevärden.

Genom att införa ett undantag från reservatsföreskrifterna tydliggörs att riskträd kan åtgärdas. Detta ska ske inom ramen för ordinarie skötsel och förvaltning som genomförs för att vidmakthålla ett ändamålsenligt skydd och för att uppfylla syftet med naturreservaten. Länsstyrelsen gör bedömningen att undantaget inte innebär någon försvagning av skyddet i berörda reservat utan endast förtydligar att riskträd kan åtgärdas. De synnerliga skäl som krävs för undantaget i denna del, i enlighet med 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken, är därför uppfyllda.

Granbarkborre eller annan art som kan hota prioriterade bevarandevärden

Den torra sommaren 2018 orsakade en kraftig ökning av granbarkborrepopulationen i södra Sverige med ökade angrepp på gran som följd. Under år 2019 fördubblades angreppen av granbarkborre och problemen spred sig norrut i landet. Huvuddelen av angreppen sker i produktions-skogen men även skyddade områden påverkas. Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket arbetar tillsammans med berörda länsstyrelser för att begränsa angreppen i våra skogar med formellt skydd. Vilka åtgärder som kan genomföras måste bedömas i varje enskilt fall och beror på vilka regler som gäller i varje enskilt område. I respektive regleringsbrev för år 2020 har myndigheterna fått i uppdrag som rör spridningen av granbarkborrar från skyddade områden. Att införa ett undantag från föreskrifterna för att reservatsförvaltaren ska kunna genomföra åtgärder i syfte att undvika eller begränsa storskaliga angrepp av granbarkborre och andra arter som kan hota prioriterade bevarandevärden är angeläget. Detta för att kunna uppnå syftet med skyddet där kontinuitetsberoende naturvärden kan hotas av storskaliga angrepp av granbarkborre. Vilket kan behövas inte minst när stor risk för ökad populationstillväxt råder. Innan åtgärder utförs bör samråd ske med Skogsstyrelsen om så bedöms nödvändigt, för ett ställningstagande till åtgärdernas förutsättningar för att ge ett positivt resultat.

Genom att införa ett undantag för att vid behov kunna genomföra åtgärder kan viktiga kontinuitetsberoende naturvärden värnas och därmed syftet med skyddet. Om åtgärderna dessutom leder till att minska spridningen av granbarkborrar från

BESLUT**Datum**
2020-06-16**Beteckning**
511-20118-2020

ett naturreservat till omgivande skogsmark är det positivt men åtgärder får inte vidtas om de riskerar att vara oförenliga med ett reservats syfte. Med ett undantag erhålls ett ändamålsenligt skydd och en grund för framtida skötsel och förvaltning som bidrar till att uppfylla syftet med naturreservaten. Länsstyrelsen gör bedömningen att det nya undantaget innebär ett lika starkt skydd som tidigare och att de synnerliga skälen för ändringen i denna del, i enlighet med 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken, därför är uppfyllda.

Undantag från föreskrifterna

De aktuella åtgärderna är sådana som avses utföras av förvaltaren eller den förvaltaren utser och regleras genom undantag från föreskrifterna som ska gälla i angivna naturreservat (se bilaga 1). Undantagen gäller föreskrifter beslutade med stöd av 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken eller motsvarande lagrum. Genom undantagen kan reservatens ändamålsenliga skydd bibehållas genom att åtgärder mot riskträd samt mot angrepp av granbarkborre (eller andra arter) kan genomföras. En grund för framtida skötsel och förvaltning möjliggörs som bidrar till att uppfylla syftet med berörda naturreservat.

Då undantagen inte innebär någon ytterligare inskränkning enligt 7 kap. 5 § tredje stycket miljöbalken krävs ingen remiss till berörda markägare och innehavare av särskild rätt till marken, enligt 24 § tredje stycket p 2 förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Länsstyrelsen bedömer att de undantagna åtgärderna i de nu aktuella befintliga reservaten inte bör regleras i föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken som förpliktelser för markägare och innehavare av särskild rätt till marken att tåla intrång. Därigenom krävs inte heller att förslaget till beslut remitteras till markägare och innehavare av särskild rätt till marken innan beslut fattas, enligt 24 § tredje stycket p 3 förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Denna hantering har valts i syfte att påskynda processen så att förvaltaren ska kunna vidta åtgärder så snart som möjligt. Eftersom undantagen är utformade på så sätt att de inte regleras som förpliktelser för markägare och innehavare av särskild rätt till marken att tåla intrång behöver förvaltaren därför få ett medgivande från respektive fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt till marken innan eventuella åtgärder genomförs. Länsstyrelsen gör bedömningen att ett medgivande för åtgärder mot riskträd eller åtgärder som minskar risken för skador på prioriterade bevarandevärden i reservatet, till följd av angrepp av granbarkborre, kommer att kunna erhållas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 2.

Beslutet har fattats av landshövding Sven-Erik Österberg med enhetschef Annika Lindvall som föredragande. I den slutliga handläggningen har miljödirektör Göran Åström samt jurist Tina Stuube deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

BESLUT**Datum**
2020-06-16**Beteckning**
511-20118-2020**Kungörelse**

Beslutet kungörs i ortstidning samt i Stockholms läns författningssamling.

Bilagor

1 Naturreservat som omfattas av beslutet

2 Hur man överklagar

Sändlista

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Havs och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Riksantikvarieämbetet, registrator@raa.se

Botkyrka kommun, medborgarcenter@botkyrka.se

Ekerö kommun, info@ekero.se

Haninge kommun, haningekommun@haninge.se

Järfälla kommun, kontakt@jarfalla.se

Lidingö kommun, lidingo.stad@lidingo.se

Nacka kommun, registrator@nacka.se

Norrtälje kommun, kontaktcenter@norrtalje.se

Nykvarns kommun, kundcenter@nykvarn.se

Nynäshamns kommun, kontaktcenter@nynashamn.se

Salems kommun, info@salem.se

Sigtuna kommun, kontaktcenter@sigtuna.se

Sollentuna kommun, kontaktcenter@sollentuna.se

Solna kommun, kontakt@solna.se

Södertälje kommun, kontaktcenter@sodertalje.se

Tyresö kommun, servicecenter@tyreso.se

Täby kommun, tabykommun@taby.se

Upplands Bro kommun, kommun@upplands-bro.se

Upplands Väsby kommun, vasbydirekt@upplandsvasby.se

Vallentuna kommun, kommun@vallentuna.se

Vaxholms kommun, kansliet@vaxholm.se

Värmdö kommun, varmdo.kommun@varmdo.se

Österåkers kommun, servicecenter@osteraker.se

BESLUT**Datum**
2020-06-16**Beteckning**
511-20118-2020

Kopia för kännedom till förvaltare för de reserat beslutet omfattar

Haninge kommun, haningekommun@haninge.se
Järfälla kommun, kontakt@jarfalla.se
Lidingö kommun, lidingo.stad@lidingo.se
Luftfartsverket, lfv@lfv.se
Norrtälje kommun, kontaktcenter@norrtalje.se
Norrtälje Naturvårdsstiftelse, norrtalje@naturvardsstiftelse.se
Skärgårdsstiftelsen, kansliet@skargardsstiftelsen.se
Sollentuna kommun, kontaktcenter@sollentuna.se
Statens Fastighetsverk, sfv@sfv.se
Stiftelsen Tyrestaskogen, info@tyresta.se
Stockholm vatten, stockholm.vatten@stockholmvatten.se
Svenska kyrkan att egendomsnämnden Strängnäs stift,
strangnas.stift@svenskakyrkan.se
Upplands Bro kommun, kommun@upplands-bro.se
Österåkers kommun, servicecenter@osteraker.se

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1 till beslut om undantag från föreskrifter med dnr 511-20118-2020 (5 sidor)

Följande naturreservat omfattas av beslut om undantag från föreskrifterna för åtgärder mot riskträd och åtgärder i syfte att begränsa skador orsakade av angrepp från granbarkborre och andra arter som kan hota prioriterade bevarandevärden i 168 naturreservat i Stockholms län.

Namn	Kommun/-er	Naturvårdsregister ID	Dossiernr	Förvaltare
Brinkbäcken	Botkyrka	2000015	0127-02-003	Länsstyrelsen i Stockholms län
Norrگا	Botkyrka	2028869	0127-02-012	Länsstyrelsen i Stockholms län
Pålalmalm	Botkyrka	2000016	0127-02-001	Länsstyrelsen i Stockholms län
Stora Uringe	Botkyrka	2042026	0127-02-014	Länsstyrelsen i Stockholms län
Bornsjön	Botkyrka, Salem, Södertälje	2001390	0128-03-001	Stockholm Vatten AB
Adelsö-Sättra	Ekerö	2002816	0125-02-009	Länsstyrelsen i Stockholms län
Björkö	Ekerö	2000157	0125-02-002	Länsstyrelsen i Stockholms län
Bonavik	Ekerö	2013363	0125-02-010	Länsstyrelsen i Stockholms län
Eldgarnsö	Ekerö	2000154	0125-02-006	Länsstyrelsen i Stockholms län
Husby	Ekerö	2000170	0125-02-008	Länsstyrelsen i Stockholms län
Huvududden	Ekerö	2000169	0125-02-005	Länsstyrelsen i Stockholms län
Lövö	Ekerö	2024689	0125-02-011	Statens fastighetsverk
Väsby hage	Ekerö	2000155	0125-02-007	Länsstyrelsen i Stockholms län
Fjärdlång	Haninge	2002299	0136-02-010	Skärgårdsstiftelsen resp. Haninge kom
Gullringskärret	Haninge	2002724	0136-02-011	Länsstyrelsen i Stockholms län
Gålö	Haninge	2001644	0136-02-002	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Kolartorp	Haninge	2026369	0136-02-019	Länsstyrelsen i Stockholms län
Nåttarö	Haninge	2014210	0136-02-017	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Sandemar	Haninge	2000007	0136-02-014	Länsstyrelsen i Stockholms län
Skeppnan	Haninge	2026489	0136-02-015	Länsstyrelsen i Stockholms län
Sundby	Haninge	2002298	0136-02-004	Länsstyrelsen i Stockholms län
Svartsjön	Haninge	2026490	0136-02-016	Länsstyrelsen i Stockholms län
Utö	Haninge	2002296	0136-02-008	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Ålö-Rånö	Haninge	2014211	0136-02-018	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Häringe-Hammersta	Haninge, Nynäshamn	2000143	0136-02-013	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Tyresta	Haninge, Tyresö	2001110	0136-02-012	Stiftelsen Tyrestaskogen
Ekoberget	Nacka	2002726	0182-02-001	Länsstyrelsen i Stockholms län
Västra Järvafältet	Järfälla	2002198	0123-02-001	Järfälla kommun
Fifång	Södertälje	2002734	0181-02-011	Länsstyrelsen i Stockholms län
Kappsta	Lidingö	2001388	0186-03-002	Lidingö kommun
Arholma-Idö	Norrtälje	2000846	0188-02-034	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Arsläjan	Norrtälje	2002818	0188-02-056	Länsstyrelsen i Stockholms län
Aspdalssjön	Norrtälje	2000844	0188-02-042	Länsstyrelsen i Stockholms län
Barnens Ö	Norrtälje	2042406	0188-02-091	Länsstyrelsen i Stockholms län
Bellberget	Norrtälje	2043707	0188-02-100	Länsstyrelsen i Stockholms län
Björinge	Norrtälje	2000147	0188-02-048	Länsstyrelsen i Stockholms län

Namn	Kommun/-er	Naturvårdsregister ID	Dossiernr	Förvaltare
Blågårdsmossen	Norrtälje	2041049	0188-02-089	Länsstyrelsen i Stockholms län
Bokullen	Norrtälje	2041333	0188-02-087	Länsstyrelsen i Stockholms län
Borgskogen	Norrtälje	2000009	0188-02-040	Länsstyrelsen i Stockholms län
Borntorp	Norrtälje	2000150	0188-02-050	Länsstyrelsen i Stockholms län
Borudan - Pellemossen	Norrtälje	2045418	0188-02-109	Länsstyrelsen i Stockholms län
Broby	Norrtälje	2028949	0188-02-072	Länsstyrelsen i Stockholms län
Brännström	Norrtälje	2020026	0188-02-081	Länsstyrelsen i Stockholms län
Bränntorpet	Norrtälje	2014207	0188-02-078	Länsstyrelsen i Stockholms län
Edebo-Sättra utskog	Norrtälje	2005587	0188-02-066	Länsstyrelsen i Stockholms län
Ersmossen	Norrtälje	2050368	0188-02-116	Länsstyrelsen i Stockholms län
Fiskarudden	Norrtälje	2000632	0188-02-019	Länsstyrelsen i Stockholms län
Fäberget	Norrtälje	2050366	0188-02-119	Länsstyrelsen i Stockholms län
Gammalbyberg	Norrtälje	2046836	0188-02-114	Länsstyrelsen i Stockholms län
Gillberga	Norrtälje	2014284	0188-02-085	Länsstyrelsen i Stockholms län
Gisslingö	Norrtälje	2043653	0188-02-098	Länsstyrelsen i Stockholms län
Grendalen	Norrtälje	2045417	0188-02-105	Länsstyrelsen i Stockholms län
Grevinnans rå	Norrtälje	2046152	0188-02-103	Länsstyrelsen i Stockholms län
Grundsjömosarna	Norrtälje	2000834	0188-02-051	Länsstyrelsen i Stockholms län
Gullunge	Norrtälje	2014248	0188-02-077	Länsstyrelsen i Stockholms län
Hammaren	Norrtälje	2028909	0188-02-084	Länsstyrelsen i Stockholms län
Hasselhorn	Norrtälje	2025889	0188-02-093	Länsstyrelsen i Stockholms län
Hummelberget	Norrtälje	2005592	0188-02-063	Länsstyrelsen i Stockholms län
Hundsjön	Norrtälje	2045648	0188-02-104	Länsstyrelsen i Stockholms län
Häverö prästäng	Norrtälje	2000164	0188-02-017	Länsstyrelsen i Stockholms län
Häverö-Bergby	Norrtälje	2000161	0188-02-036	Länsstyrelsen i Stockholms län
Hökmossen	Norrtälje	2049661	0188-02-117	Länsstyrelsen i Stockholms län
Igelsjön	Norrtälje	2005579	0188-02-049	Länsstyrelsen i Stockholms län
Kamsmosskogen	Norrtälje	2013395	0188-02-074	Länsstyrelsen i Stockholms län
Karlsdalsmossen	Norrtälje	2000628	0188-02-043	Länsstyrelsen i Stockholms län
Kasberget	Norrtälje	2051678	0188-02-115	Länsstyrelsen i Stockholms län
Klovsten	Norrtälje	2045419	0188-02-110	Länsstyrelsen i Stockholms län
Kornamossen	Norrtälje	2005580	0188-02-069	Länsstyrelsen i Stockholms län
Kråkmyren	Norrtälje	2045420	0188-02-111	Länsstyrelsen i Stockholms län
Ladudden	Norrtälje	2046759	0188-02-112	Länsstyrelsen i Stockholms län
Ladängssjön	Norrtälje	2031250	0188-02-086	Länsstyrelsen i Stockholms län
Landsboda	Norrtälje	2043888	0188-02-099	Länsstyrelsen i Stockholms län
Larudan	Norrtälje	2045728	0188-02-102	Länsstyrelsen i Stockholms län
Lidö	Norrtälje	2000879	0188-02-037	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Liss-Mårdsjöskogen	Norrtälje	2005586	0188-02-068	Länsstyrelsen i Stockholms län
Lohärad-Svartkärret	Norrtälje	2014538	0188-02-071	Länsstyrelsen i Stockholms län
Lövdalsskogen	Norrtälje	2002920	0188-02-061	Länsstyrelsen i Stockholms län
Markdal	Norrtälje	2042147	0188-02-095	Länsstyrelsen i Stockholms län
Marum	Norrtälje	2000847	0188-02-028	Norrtälje Naturvårdsstiftelse
Mornäsan	Norrtälje	2005594	0188-02-064	Länsstyrelsen i Stockholms län

Namn	Kommun/-er	Naturvårdsregister ID	Dossiernr	Förvaltare
Myrbacken	Norrtälje	2046794	0188-02-113	Länsstyrelsen i Stockholms län
Mårdsjön	Norrtälje	2027609	0188-02-079	Länsstyrelsen i Stockholms län
Måsjön-Borudamyren	Norrtälje	2000832	0188-02-053	Länsstyrelsen i Stockholms län
Linkudden	Norrtälje	2000831	0188-02-009	Norrtälje kommun
Mörtsjöskogen	Norrtälje	2002819	0188-02-059	Länsstyrelsen i Stockholms län
Norrhenninge	Norrtälje	2014215	0188-02-075	Länsstyrelsen i Stockholms län
Norrskogen	Norrtälje	2014292	0188-02-070	Länsstyrelsen i Stockholms län
Norrängsskogen	Norrtälje	2042827	0188-02-088	Länsstyrelsen i Stockholms län
Oxön	Norrtälje	2042767	0188-02-094	Länsstyrelsen i Stockholms län
Riddersholm	Norrtälje	2000880	0188-02-046	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Rimsjöskogen	Norrtälje	2000629	0188-02-041	Länsstyrelsen i Stockholms län
Rotholma	Norrtälje	2042994	0188-02-097	Länsstyrelsen i Stockholms län
Råda	Norrtälje	2000159	0188-02-029	Länsstyrelsen i Stockholms län
Rörvik	Norrtälje	2000165	0188-02-035	Norrtälje kommun
Singö-Söderby	Norrtälje	2043266	0188-02-096	Länsstyrelsen i Stockholms län
Smedsmoraskogen	Norrtälje	2005706	0188-02-065	Länsstyrelsen i Stockholms län
Småbodarna	Norrtälje	2045414	0188-02-108	Länsstyrelsen i Stockholms län
Storanden	Norrtälje	2014216	0188-02-076	Länsstyrelsen i Stockholms län
Storlaven	Norrtälje	2042247	0188-02-090	Länsstyrelsen i Stockholms län
Stortjärnan	Norrtälje	2045731	0188-02-101	Länsstyrelsen i Stockholms län
Storvikaren	Norrtälje	2014544	0188-02-080	Länsstyrelsen i Stockholms län
Storängen	Norrtälje	2000633	0188-02-005	Länsstyrelsen i Stockholms län
Skevik	Värmdö	2002731	0120-02-003	Länsstyrelsen i Stockholms län
Ströja	Norrtälje	2000835	0188-02-052	Länsstyrelsen i Stockholms län
Tre backar	Norrtälje	2042586	0188-02-092	Länsstyrelsen i Stockholms län
Tullviksbäcken	Norrtälje	2000881	0188-02-038	Länsstyrelsen i Stockholms län
Vattmoraberget	Norrtälje	2043007	0188-02-062	Länsstyrelsen i Stockholms län
Vickelsjön	Norrtälje	2000882	0188-02-047	Länsstyrelsen i Stockholms län
Vågsjön	Norrtälje	2002759	0188-02-060	Länsstyrelsen i Stockholms län
Ålandet	Norrtälje	2043738	0188-02-118	Länsstyrelsen i Stockholms län
Ön-Bokulludden	Norrtälje	2002833	0188-02-058	Länsstyrelsen i Stockholms län
Österslumpen	Norrtälje	2045415	0188-02-107	Länsstyrelsen i Stockholms län
Malmsjön	Norrtälje, Österåker	2000631	0188-02-013	Länsstyrelsen i Stockholms län
Själbottna-Östra Lagnö	Norrtälje, Österåker	2001143	0188-02-033	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Björkviksmossens domänreservat	Nykvarn	2002737	0140-02-001	Länsstyrelsen i Stockholms län
Bårsjön	Nykvarn, Södertälje	2002831	0181-02-016	Länsstyrelsen i Stockholms län
Vackstaskogen	Nykvarn, Södertälje	2028209	0181-02-020	Länsstyrelsen i Stockholms län
Järflotta	Nynäshamn	2001144	0192-02-002	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Käringboda	Nynäshamn	2002735	0192-02-004	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Reveludden	Nynäshamn	2000618	0192-02-001	Länsstyrelsen i Stockholms län
Rosenlundsskogen	Nynäshamn	2002830	0192-02-006	Länsstyrelsen i Stockholms län

Namn	Kommun/-er	Naturvårdsregister ID	Dossiernr	Förvaltare
Slätmosse - Borgberget	Nynäshamn	2005705	0192-02-005	Länsstyrelsen i Stockholms län
Österby	Nynäshamn	2005704	0192-02-007	Länsstyrelsen i Stockholms län
Korpberget	Salem, Södertälje	2000017	0181-02-010	Länsstyrelsen i Stockholms län
Fysingen	Sigtuna	2000627	0191-02-006	Länsstyrelsen i Stockholms län
Laggatorp	Sigtuna	2001152	0191-02-007	Luftfartsverket
Torslunda	Sigtuna	2014890	0191-02-010	Länsstyrelsen i Stockholms län
Västerängsudd	Sigtuna	2000146	0191-02-002	Länsstyrelsen i Stockholms län
Åttesta	Sigtuna, Vallentuna	2030089	0115-02-004	Länsstyrelsen i Stockholms län
Östra Järvafältet	Sollentuna	2002740	0163-02-002	Sollentuna kommun
Ulriksdal	Solna	2001391	0184-02-002	Statens fastighetsverk
Eriksö	Södertälje	2000156	0181-02-004	Länsstyrelsen i Stockholms län
Hamnskär	Södertälje	2049262	0181-02-025	Länsstyrelsen i Stockholms län
Kålsö	Södertälje	2000160	0181-02-006	Länsstyrelsen i Stockholms län
Skogstorp	Södertälje	2043487	0181-02-022	Länsstyrelsen i Stockholms län
Slessberget	Södertälje	2000418	0181-02-005	Svenska Kyrkan
Stora Alsjön	Södertälje	2013371	0181-02-019	Länsstyrelsen i Stockholms län
Stora Envätterns domänreservat	Södertälje	2000013	0181-02-007	Länsstyrelsen i Stockholms län
Tullgarn	Södertälje	2002195	0181-02-003	Länsstyrelsen i Stockholms län
Tullgarn	Södertälje	2002027	0181-03-001	Länsstyrelsen i Stockholms län
Vattgruvmossens domänreservat	Södertälje	2000012	0181-02-009	Länsstyrelsen i Stockholms län
Hammarberget	Tyresö	2000623	0138-02-004	Länsstyrelsen i Stockholms län
Täby prästgård	Täby	2041803	0160-02-002	Länsstyrelsen i Stockholms län
Vallensjö	Upplands Väsby	2005578	0114-02-002	Länsstyrelsen i Stockholms län
Rösaringsåsen	Upplands-Bro	2043863	0139-02-009	Länsstyrelsen i Stockholms län
Stäketskogen	Upplands-Bro	2000162	0139-02-005	Upplands-Bro kommun
Svalgarn	Upplands-Bro	2000166	0139-02-006	Upplands-Bro kommun
Ådö-Lagnö	Upplands-Bro	2001154	0139-02-004	Länsstyrelsen i Stockholms län
Angarnssjöängen	Vallentuna	2001155	0115-02-002	Länsstyrelsen i Stockholms län
Bromseby	Vallentuna	2002293	0115-02-001	Länsstyrelsen i Stockholms län
Trehörningsskogen	Vallentuna, Österåker	2000151	0117-02-008	Länsstyrelsen i Stockholms län
Bogesundslandet	Vaxholm	2014800	0187-02-002	Statens Fastighetsverk
Björnö	Värmdö	2002728	0120-02-039	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Djupviken	Värmdö	2047203	0120-02-054	Länsstyrelsen i Stockholms län
Grinda	Värmdö	2000152	0120-02-047	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Gällnö	Värmdö	2000887	0120-02-037	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Hjälmö-Lådna	Värmdö	2001108	0120-02-045	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Karklö	Värmdö	2046356	0120-02-052	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Korshamn	Värmdö	2002723	0120-02-006	Länsstyrelsen i Stockholms län
Domarudden	Österåker	2002196	0117-02-007	Österåkers kommun
Långviksträsk	Värmdö	2013546	0120-02-050	Länsstyrelsen i Stockholms län

Namn	Kommun/-er	Naturvårdsregister ID	Dossiernr	Förvaltare
Munkö	Värmdö	2002636	0120-02-005	Länsstyrelsen i Stockholms län
Möja Björndalen	Värmdö	2002300	0120-02-046	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Nämdö	Värmdö	2000955	0120-02-048	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Stickelsberg	Värmdö	2002730	0120-02-007	Länsstyrelsen i Stockholms län
Storängsudd	Värmdö	2002732	0120-02-001	Länsstyrelsen i Stockholms län
Finnhamn	Österåker	2001102	0117-02-009	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Getholmen	Österåker	2047204	0117-02-012	Länsstyrelsen i Stockholms län

Hur man överklagar hos regeringen, Miljödepartementet

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **regeringen, Miljödepartementet**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas **till Länsstyrelsen** och inte till regeringen, Miljödepartementet.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag **beslutet kungjorts i ortstidning***, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

Underteckna överklagandet

Din skrivelse ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.

* Införd i	Dagens Nyheter	2020-06-24
	Svenska Dagbladet	2020-06-24
	Norrtelje tidning	2020-06-24
	Länstidningen Södertälje	2020-06-24
	Nynäshamnsposten	2020-06-26